

Weeskind Borneo

Ze kijkt met ogen als glanzende kolen. Soms tuit ze haar mond. Snuitje wordt ze daarom genoemd. Aan haar ene arm verband. De kogel die haar moeder doodde, raakte ook haar. Het Wereldnatuurfonds wist haar los te praten, toen stropers Snuitje als levend speelgoed wilden verkopen. Op Java en Bali gaan orang-oetan baby's weg voor zestig tot 360 dollar. Sommige mensapen komen zelfs in de prostitutie terecht, in afgelegen nederzettingen.

Zo gaat het op dit moment in Borneo, het grootste eiland van Indonesië. Om nog iets te redden, is het nodig om achttien miljoen hectare bergregenwoud van Borneo tot internationaal beschermd natuureservaat uit te roepen. De bestaande 21 nationale parken worden door uitbreiding met elkaar verbonden. Het is nu of nooit, want de teller loopt door. Over vijf jaar zijn volgens de Wereldbank alle laaglandbossen van Borneo verdwenen. Over vijftien jaar zouden ook de meest waardevolle bomen in de hoge regenwouden gekapt zijn. Dan is er geen volwaardig leefgebied meer en de orang-oetan wordt daarmee misschien wel een mensaap die in dierentuinen leeft. Net als de Sumatraanse neushoorn, de Maleisische beer, de nevelpanter en de neushoornvogel.

Fotografie door Jan van der Woning

Gaten in het oerwoud

Zelfs in beschermde nationale parken als Betung Kerihun verschijnen gaten in het maagdelijke regenwoud. Te weinig parkwachten. Corruptie. Oprukkende palmlantages, die nu al vier miljoen hectare beslaan. Aangestoken bosbranden. Onvoldoende samenwerking tussen Indonesië, Maleisië en Brunei, die het eiland Borneo samen delen.

Eco-toerisme nog pril

Het zou een kans zijn om eco-toeristen naar Borneo te lokken. Een nieuwe economische impuls zou de noodzaak verminderen om geld te verdienen met het kappen van kostbare bomen zoals teak en meranti. Het is een prille ontwikkeling, maar de dorpsbewoners van Semongkok bij Putussibau ontvangen graag gasten in hun authentieke Longhouse.

Weeskind Borneo

30

PEOPLE PLANET PROFIT • SPRING 2005 • BORNEO

31

PEOPLE PLANET PROFIT • SPRING 2005 • BORNEO

Stammen in de rivier De illegale houtkappers zijn onzichtbaar, maar hun werk niet. Wie de rivier Kapuas opvaart, ziet de hele dag mannen op enorme boomstammen door stroomversnellingen laveren. In rustiger vaarwater verzamelen ze de stammen, door ze tot steeds grotere vloten samen te binden.

Houtzagerij op de grens

Handelaren weten dat het een stuk makkelijker is om de stammen via Maleisië te verschepen, dan via de havens in het Indonesische deel. Aan de grens zijn dan ook de houtzagerijen gevestigd. Vanuit het district Kapuas Hulu vertrekken dagelijks tweehonderd trucks met boomstammen.

Aanvoer haven Jakarta

Het bewijs van de kaalkap is ook in de haven van de hoofdstad Jakarta te zien. Schepen vol tropisch hout varen af en aan. Uit onderzoek blijkt dat ruim 70 procent van deze balken afkomstig is van illegale houtkap. Controle is niet zichtbaar aanwezig.

Het 'Borneo Initiatief' is in Nederland een partnership tussen het Wereldnatuurfonds en de ASN Bank. Doel is de bergketen tot een groot internationaal beschermd park te verklaren, dit gebied beter te beschermen en duurzame ontwikkelingen te stimuleren. Zie: www.wnf.nl. Deze fotoserie is op groot formaat te zien in museum Panorama Mesdag in Den Haag.